

Jaarverslag 2021

Omgevingsberaad

Waddengebied

OMGEVINGSBERAAD
Waddengebied

Voorwoord

Beste lezer,

Het Waddengebied behoort tot de mooiste delen van ons Koninkrijk. Het UNESCO-werelderfgoed verdient ieders aandacht en zorg.

Als voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied zet ik mij samen met alle betrokken partijen in voor het behoud van dit unieke gebied. Dat ervaar ik als een bijzonder privilege en ik vervul deze taak dan ook met veel plezier.

Voor u ligt het jaarverslag 2021. Hierin kunt u lezen dat de diversiteit aan vraagstukken groot is en de problematiek vaak complex. Het sterkt mij enorm dat in het Omgevingsberaad de gemeenschappelijk overtuiging heerst dat het Waddengebied van en voor iedereen is.

Hoogtepunt van het afgelopen jaar is wat mij betreft dat we er in geslaagd zijn om op een ingewikkeld dossier als de doorkruising van het Waddengebied met stroomkabels eensgezind een advies uit te brengen. Het advies heeft er mee voor gezorgd dat de bewindslieden van Economische Zaken een andere koers zijn gaan varen. Het Omgevingsberaad doet er toe en kan het verschil maken.

Daarom wil ik lof toezwaaien naar alle leden van het Omgevingsberaad. Zij hebben bij alle adviezen hard gewerkt om elkaar te vinden en bruggen te slaan. Graag wil ik ook mijn waardering uitspreken voor het acteren van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied, dat serieus en toegewijd omgegaan is met de adviezen van het Omgevingsberaad.

Door het coronavirus was het lastig om elkaar het afgelopen jaar in levenden lijve te ontmoeten. In mijn ogen is persoonlijke ontmoeting van wezenlijk belang om de samenwerking binnen en buiten het Omgevingsberaad blijvend en duurzaam vorm te kunnen geven.

Veel leesplezier gewenst en ik verheug me op de verdere samenwerking.

Drs. A.A.M. Brok
Voorzitter Omgevingsberaad Waddengebied

Hoofdstuk 1   Inleiding.

Voor u ligt het jaarverslag over 2021 van het Omgevingsberaad Waddengebied.

De werkzaamheden van het Omgevingsberaad Waddengebied zijn breed en divers. Centraal in de werkzaamheden staat de advisering aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW).

Terugkijkend op het jaar 2021 kunnen we concluderen het een boeiend jaar was. De groeiende belangstelling voor beleidsvraagstukken in het Waddengebied kwam zichtbaar tot uiting. De gemeenschappelijke Agenda voor het Waddengebied 2050 helpt ons hierbij.

Bijzonder is dat het Omgevingsberaad Waddengebied inmiddels vertrouwd aanvoelt, maar dat 2021 nog maar het tweede jaar van het bestaan van het Omgevingsberaad Waddengebied is.

De opbouw van het jaarverslag is als volgt:

Hoofdstuk 2 en 3 geven een toelichting op de taken en samenstelling van het Omgevingsberaad Waddengebied. De huidige nieuwe governance is nog relatief onbekend; niet in het minst bij mensen in het Waddengebied zelf.

Hoofdstuk 4 vermeldt de vergaderingen in 2021. Bij hoofdstuk 5 wordt het jaar in vogelvlucht beschreven. Hoofdstuk 6 vermeldt vervolgens de uitgebrachte adviezen. Uiteindelijk brengen de werkzaamheden ook kosten met zich mee. In Hoofdstuk 7 kunt lezen hoe dat zich ontwikkeld heeft.

Hoofdstuk 2   **Wat is het Omgevingsberaad Waddengebied?**

Het Omgevingsberaad bestaat uit maatschappelijke organisaties en gebruikers van het Waddengebied. Overheden nemen deel aan de vergaderingen, maar zijn geen lid van het Omgevingsberaad. Het Omgevingsberaad vergadert onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. Het Omgevingsberaad Waddengebied is ingesteld door toenmalig minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), mevrouw C. van Nieuwenhuizen en de toenmalige minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw C. Schouten. In 2020 is het gestart met zijn werkzaamheden.

Het is hét platform waar gestructureerde discussies over het Waddengebied worden geïnitieerd en informatie over het Waddengebied wordt uitgewisseld.'

Het Omgevingsberaad werkt vanuit de filosofie dat succesvol beleid alleen tot stand kan komen door gezamenlijke en vroegtijdige participatie van overheden, kennisinstututen en maatschappelijke organisaties.

De rollen van het Omgevingsberaad:

- Het adviesorgaan voor beleid voor het Waddengebied waarbij de adviezen met name gericht zijn op de te nemen besluiten van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW);
- De plaats waar Waddenvertegenwoordigers van overheden, maatschappelijke organisaties en de wetenschap elkaar ontmoeten;
- De plek voor gestructureerde discussies over het Waddengebied.

De hoofdfuncties van het Omgevingsberaad Waddengebied:

- advisering over het waddenbeleid;
- agenderen van (actuele) thema's in het Waddengebied;
- aandragen van oplossingen voor waddenvraagstukken;
- volgen van ontwikkelingen in het Waddengebied;
- beïnvloeden van beleidsvorming en beleidsmakers;
- samenbrengen van partijen in het Waddengebied.

Hoofdstuk 3 Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied, Vooroverleg en het Secretariaat Omgevingsberaad.

In dit hoofdstuk staat de samenstelling van het Omgevingsberaad, het Vooroverleg en het secretariaat. Verder staat in dit hoofdstuk een overzicht van de vergaderingen en de andere bijeenkomsten van het beraad.

Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied (31 december 2021¹):

Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied	
Naam	Functie
de heer A.A.M (Arno) Brok	voorzitter
de heer F. (Floris) van Hest	lid namens de natuur- en milieuorganisaties
de heer A. (Arjen) Kok	lid namens de natuur- en milieuorganisaties
de heer H. (Harm) Post	lid namens de zeehavens
mevrouw T. (Tineke) de Vries	lid namens de landbouw
De heer A. (Addy) Risseeuw	lid namens de visserijorganisaties
de heer R. (Rob) Leemans	lid namens recreatie en toerisme
Mevrouw K. (Katja) Philippart	lid namens de wetenschap
Mevrouw N. (Nanou) Beekman	vertegenwoordiger namens het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)
mevrouw E.H.S. (Liz) van Duin	vertegenwoordiger namens het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV)
de heer G.M. (Gerben) Bierman	vertegenwoordiger namens de Stuurgroep Waddenprovincies
Mevrouw I. (Ineke) van Gent	vertegenwoordiger namens het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden
de heer P. (Paul) Schoute	vertegenwoordiger namens Vereniging van Waddenzeegemeenten
de heer O. (Oeds) Bijlsma	vertegenwoordiger namens de betrokken waterschappen
Mevrouw c. (Christien) Wijshake	Vertegenwoordiger namens de Beheerautoriteit Waddenzee

Twee nieuwe deelnemers in het beraad

In het najaar van 2021 is de heer (Floris) van Hest de heer Fred Wouters opgevolgd als lid voor de Natuur en milieuorganisaties. Mevrouw (Nanou) Beekman vertegenwoordigt sinds eind 2021 het ministerie van LNV. Ze volgt de heer Slangen op die inmiddels een andere functie binnen het ministerie van LNV vervult.

Vooroverleg Omgevingsberaad Waddengebied

Voorafgaand aan de vergaderingen van het Omgevingsberaad Waddengebied vergadert het Vooroverleg Omgevingsberaad Waddengebied (VOO). In het VOO wordt de agenda van het Omgevingsberaad Waddengebied bepaald, maar ook de bedoeling en de specifieke aandachtspunten van agendapunten worden hier doorgesproken. In bijlage 2 staat een overzicht van de deelnemers aan het Vooroverleg.

¹ In bijlage zit een overzicht van de plaatsvervangers

Samenstelling secretariaat Omgevingsberaad Waddengebied

Samenstelling secretariaat		
Naam	Functie	
de heer R.R. (Ruud) de Jong	Directeur-secretaris	
de heer H.J. (Hugo) Eekhof	Adjunct secretaris	
Mevrouw H. (Hannelore) Strik	Strategisch adviseur	
mevrouw J. (Jelske) Leemeijer	Managementassistent	

Nieuwe strategisch adviseur

In de 2^e helft van december is mevrouw Hannelore Strik aangetreden als strategisch adviseur van het Omgevingsberaad Waddengebied. Het secretariaat is daarmee op volle sterkte. Met de komst van mevrouw Strik is ook een einde gekomen aan de inhuur van de heer Van den Heiligenberg. Ongeveer anderhalf jaar is hij bij het Omgevingsberaad intensief betrokken geweest. Eerst in de rol van plaatsvervangend secretaris en later als strategisch adviseur. Een woord van dank voor zijn inzet is hier op zijn plaats.

Hoofdstuk 4

Bijeenkomsten Omgevingsberaad Waddengebied

Het afgelopen jaar heeft het Omgevingsberaad 11 keer vergaderd. Dat is fors meer dan de geplande 4 vergaderingen. Het Omgevingsberaad vindt het van belang snel in te kunnen spelen op de actualiteit en om te kunnen onderzoeken of er over bepaalde ontwikkelingen geadviseerd moet worden. De extra bijeenkomsten in 2021 hadden we vooral te maken met de discussie over de mogelijke doorkruising van het de Waddengebied met een stroomkabel (VAWOZ), de advisering over het Programma Noordzee en twee onvoorziene vergaderingen ter voorbereiding op een vergadering van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW). Net als in het beginjaar van het Omgevingsberaad Waddengebied is in 2021 wederom volledig digitaal vergaderd.

Overzicht van de vergaderingen van het Omgevingsberaad Waddengebied in 2021

Overzicht vergaderingen 2021			
Datum	Tijdstip	Bijeenkomst	Locatie
4 februari	10.00 – 13.00 uur	Reguliere vergadering	Digitaal vanuit Huis voor de Wadden
22 april	10.00 – 13.00 uur	Reguliere vergadering	Digitaal vanuit Huis voor de Wadden
28 april	14.00 – 15.00 uur	Extra bijeenkomst over de Stroomkabel (VAWOZ)	Online bijeenkomst
3 juni	11.00 – 13.00 uur	Reguliere vergadering	Digitaal vanuit Huis voor de Wadden
15 juli	13.00 – 14.30 uur	Extra bijeenkomst over de stroomkabel (VAWOZ)	Online bijeenkomst
22 augustus	15.30 – 18.00 uur	Extra vergadering Advies stroomkabel (VAWOZ)	Digitaal vanuit Huis voor de Wadden
31 augustus	16.00 – 17.00 uur	Extra vergadering Advies Noordzeeprogramma	Digitaal vanuit het Huis voor de Wadden
11 oktober	16.00 – 17.00 uur	Extra vergadering advies stroomkabel (VAWOZ)	Digitaal vanuit het WTC WestCord Hotel
3 november	15.00 – 17.00 uur	Reguliere vergadering	Digitaal vanuit het Huis voor de Wadden
29 november	12.00 – 13.00 uur	Extra vergadering Advies BOW 8 december	Digitaal vanuit het Huis voor de Wadden
16 december	10 – 13.00 uur	Reguliere vergadering	Digitaal vanuit het Huis voor de Wadden

Andere bijeenkomsten Omgevingsberaad Waddengebied

Toogdag Waddengebied 3 februari 2021

Het thema van de Toogdag Waddengebied in 2021 was 'Samen investeren in de toekomst'. Zowel in beeld als inhoud heeft de Toogdag laten zien dat de pluriforme Waddengemeenschap in gezamenlijkheid de ambities voor de toekomst van het Waddengebied wil inlossen.

Er werd een afwisselend programma geboden met aandacht voor actuele ontwikkelingen. In het programma was een speciale plek voor jongeren, die met de stem van de nieuwe generatie vertelden hoe zij de toekomst van het Waddengebied zien.

Het middagprogramma is via een livesteam vanuit het WTC Westcord Hotel in Leeuwarden uitgezonden. Een belangrijk onderdeel was de talkshow. De hoofdgasten van deze talkshow waren de ministers Van Nieuwenhuizen van het ministerie van IenW en minister Schouten van het ministerie van LNV. Onder leiding van Welmoed Sijtsma is gesproken over investeren in het Waddengebied, de aanjaagfunctie van het Waddenfonds en de nieuwe governance voor Waddengebied. Het hoogtepunt van de talkshow was de ondertekening van de intentieverklaring van de Agenda voor het Waddengebied 2050. Na de talkshow was er een divers programma waar mensen naar keuze aan konden deelnemen.

Bijeenkomst Kust 16 april 2021

16 april 2021 hebben Waddenacademie en het Omgevingsberaad Waddengebied een digitale bijeenkomst Kust georganiseerd. Tijdens de bijeenkomst zijn mogelijke opties voor de kustverdediging van de eilanden en het vasteland besproken. Daarbij is ook gekeken naar belangen als veiligheid, natuurbeheer en landbouw. Dr. Marjolijn Haasnoot, onderzoeker Klimaatadaptatie Deltares, schetste tijdens de bijeenkomst de denkrichtingen voor de Waddenkust. Dr.ir. Jantsje van Loon-Steensma, universitair docent Klimaatadaptatie WUR, ging in op de lopende en op stapel staande activiteiten en plannen voor de Waddenkust. Prof. dr. Piet Hoekstra, adjunct directeur Waddenacademie, gaf tijdens de bijeenkomst aan hoe in het Waddengebied gekomen kan worden tot een integrale kustaanpak. De bijeenkomst was een succes. Afgelopen is om in 2022 weer een themabijeenkomst te organiseren.

Hoofdstuk 5   Het jaar in vogelvlucht

Dit hoofdstuk beschrijft kort de onderwerpen die het afgelopen jaar de revue zijn gepasseerd. Het geeft de breedheid aan onderwerpen weer waarover in het Waddengebied gediscussieerd wordt.

- Beknopte evaluatie

In de eerste maanden van 2021 heeft *CvO2 Coaching voor Overheidsorganisaties* een beknopte evaluatie uitgevoerd naar het functioneren van het Omgevingsberaad. Bij de start van het Omgevingsberaad Waddengebied was afgesproken na één jaar een evaluatie uit te voeren. Het doel van de evaluatie was om te komen tot aanbevelingen voor het beter (laten) functioneren.

De conclusie was dat het Omgevingsberaad terug kijkt op een geslaagd eerste jaar. De samenwerking is goed en partijen hebben vertrouwen in elkaar. Het verder ontwikkelen van het Omgevingsberaad vraagt wel de nodige aandacht. Het gaat daarbij om een betere voorbereiding van het overleg, het ontwikkelen van een communicatiestrategie en het versterken van het secretariaat. Een betere voorbereiding stelt de deelnemers in staat hun achterban te betrekken bij de beoordeling van voorliggende vraagstukken. Door de communicatiestrategie wordt duidelijk waarover het Omgevingsberaad naar buiten wil treden. Versterking van het Secretariaat is nodig om de groeiende werkzaamheden hoofd te bieden. De leden in het beraad hebben aangegeven hier graag een bijdrage aan te willen leveren.

- WEC Lauwersoog

Het Omgevingsberaad is gevraagd om het ontstane verschil van inzicht van betrokken partijen bij de planontwikkeling van het Werelderfgoedcentrum (WEC) Lauwersoog in kaart te brengen en te adviseren over de te nemen stappen. Het advies heeft er toe geleid dat partijen in ieder geval weer met elkaar om tafel zijn gegaan. Het verschil van inzicht bleek alleen niet geheel te overbruggen. Uiteindelijk heeft dit verschil van inzicht geleid tot een Raad van State -procedure over de herziening van bestemmingsplan, waarbij de bouwhoogte van het WEC een centrale rol speelde.

- Aanlanding windenergie vanaf de Noordzee

Het ministerie van EZK was begin 2021 voornemens Tennet een stroomkabel van een windpark vanaf de Noordzee aan te laten leggen onder Schiermonnikoog door en richting de Kust bij Lauwersoog. De kabel zou dan over land door landbouwgronden naar de Eemshaven worden getrokken. Met name maatschappelijke organisaties en lokale bevolking zijn tegen de aanleg van de kabel op deze plek. De voorzitter van het Omgevingsberaad heeft naar aanleiding hiervan en op verzoek van de leden van het Omgevingsberaad contact gezocht met de minister van EZK. Naast deze kabel onder Schiermonnikoog (de route West) bleek dat er voor 2030 en voor 2040 nog meerdere besluiten van EZK nodig zijn over andere nog forse stroomkabels en buisleidingen door de Waddenzee. Uiteindelijk heeft overleg er toe geleid dat EZK besloten heeft het voornemen tijdelijk niet tot uitvoering te brengen en eerst onderzoek te doen naar alternatieven. In deze fase van onderzoek -zo rond de zomer van 2020- is er uitvoerig contact geweest tussen EZK en het Omgevingsberaad. Het Omgevingsberaad heeft een advies uitgebracht waarbij gepleit werd voor meer oostelijk gelegen routes door de Waddenzee. Het resultaat van het onderzoek en advies is dat EZK heeft gekozen voor een andere, meer programmatische aanpak voor besluitvorming van stroomkabels en buisleidingen door de Waddenzee. De Tweede Kamer heeft deze nieuwe aanpak gehonoreerd.

- Drones

Er is op dit moment geen specifiek beleid voor het gebruik van drones boven de Waddenzee. Het Omgevingsberaad heeft daarom aan het ministerie van IenW geadviseerd hier wel beleid voor op te stellen. Drones kunnen voor verstoring van de natuurwaarden van de Waddenzee zorgen. Daarom zijn nadere regels voor gebruik nodig. Het ministerie van IenW heeft het probleem erkend en zal hier invulling aan gaan geven. Vanwege de te volgen procedure zal implementatie hiervan nog wel de nodige tijd in beslag nemen.

- Uitvoeringsprogramma Wadden 2021-2026

In 2021 is onder leiding van het ministerie van IenW en in nauwe samenwerking met veel partijen het Uitvoeringsprogramma Wadden 2021-2026 ontwikkeld. Op dit moment is het concept gereed. De verwachting is dat in de zomer van 2022 het Uitvoeringsprogramma vastgesteld zal worden. Het Omgevingsberaad is op veel vlakken nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het Uitvoeringsprogramma. Het Omgevingsberaad heeft zowel over de inhoud als over de opzet en de procedure geadviseerd. De inzet van de adviezen is te zorgen voor een volwaardig, uitvoerbaar en door alle partijen gedragen programma. Dit programma moet merkbaar een eerste stap zetten om de hoofddoelstelling van de Waddenzee en de hoofddoelstelling van het Waddengebied in 2050 te bereiken.

Vaarweg de Boontjes

In verband met een voor 2022 voorgenomen evaluatie van de Boontjes van het rijk en de provincies ontstond in 2021 een meningsverschil tussen CWN en de Waddenhavens over deze vaarweg. In deze discussie stond de vraag 'hoort deze vaarweg wel of niet tot afspraak van het Pact van Marrum?' centraal. Dit Pact is in 2017 tussen de waddenhavens en de natuur- en milieuorganisaties afgesloten. Het pact gaat over het beleid van het onderhoud vaarwegen, het niveau van bereikbaarheid van de havens en het in beeld brengen van de effecten van baggeren op de ecologie in de Waddenzee. Inmiddels is de lijn van deze afspraak opgenomen in de Agenda voor het Waddengebied 2050 waarbij dit beleid voor 2027 wordt geëvalueerd.

Daardoor is het afgelopen jaar terecht de vraag aan de orde geweest of de vaarweg de Boontjes onder deze afspraak valt, en zo ja hoe zinvol een specifieke evaluatie voor deze vaarweg in 2022 dan is. CWN en de Waddenhavens hebben het secretariaat van het Omgevingsberaad gevraagd naar de afspraken te kijken en hen hierover te adviseren. Op basis van gesprekken en de gemaakte afspraken heeft het secretariaat geconcludeerd dat een specifieke evaluatie door rijk en provincies in 2022 zinvol is, mede omdat we ervan kunnen leren en dat deze vaarweg wel tot het Pact behoort. Deze beide afspraken bepalen uiteindelijk de uitgangspunten hoe om te gaan met de uitkomsten van de evaluatie.

- Programma Noordzee

Het Programma Noordzee is vanwege het voornemen tot aanleg van vele windparken Noordelijk van het Waddengebied een belangrijk beleidsinstrument voor het Waddengebied. De komende jaren zullen op basis van dit programma ruimtelijke functies fundamenteel herschikt gaan worden in het Nederlandse deel van de Noordzee. Te denken valt aan de visserij, de natuur of scheepvaartroutes. Het Omgevingsberaad was vooral geïnteresseerd hoe dit Programma zich zou gaan verhouden tot de Agenda van het Waddengebied 2050. Het beleid in de Noordzee is namelijk voor de Waddenzee en

daardoor ook voor het Waddengebied voorwaardelijk voor het bereiken van de doelen uit de Agenda voor het Waddengebied 2050. Het Omgevingsberaad heeft het BOW geadviseerd die onderlinge relatie beter in beeld te brengen en daar het beleid op aan te passen. Verder hebben de voorzitters van Noordzeeoverleg en het Omgevingsberaad hun contacten geïntensiveerd. Het BOW heeft eerst kennis genomen van het advies om later te reageren. Het Omgevingsberaad is nu in afwachting van de reactie van het ministerie van IenW.

- Kennishuishouding

In 2020 is in het BOW besloten om te verkennen of en hoe de Waddenacademie een rol kan spelen bij het realiseren van een duurzame kennishuishouding. Het Omgevingsberaad heeft over deze verkenning een advies uitgebracht. Hierin werd voorgesteld de Waddenacademie om te vormen tot de instelling waar de regie op kennis voor het Waddengebied plaatsvindt. Kern van het advies is dat de Waddenacademie in staat moet worden gesteld deze functie te vervullen. Dit geldt over de breedte van alle vraagstukken die in het Waddengebied spelen. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van diverse kennisinstellingen die op diverse terreinen actief zijn. Dit alles zorgt voor een samenhangende kennisagenda.

- Kustfonds

De leden van het Omgevingsberaad, de gemeenten en de provincies verwachten dat een soort kustfonds noodzakelijk is voor het financieel mogelijk maken van de diverse transitie in het Waddengebied. Zij hebben het Omgevingsberaad gevraagd de mogelijkheden daarvoor in beeld te brengen. Deze verkenning loopt op dit moment nog.

- Gaswinning/hand aan de kraanprincipe

Maatschappelijk groeit de weerstand tegen gaswinning onder de Waddenzee. Mede naar aanleiding van de uitkomst van een wetenschappelijk onderzoek naar de werking van het *Hand aan de Kraanprincipe* heeft het Omgevingsberaad in december het beleid van het ministerie van EZK rondom gaswinning besproken. Verheugd constateerde het Omgevingsberaad een paar dagen later dat in het nieuwe Coalitieakkoord nieuwe gaswinning onder de Waddenzee niet meer mogelijk wordt. De procedure Ternaard wordt nog wel afgerond.

- Trilaterale samenwerking

Het Omgevingsberaad wil kijken of en hoe zij een rol kan spelen in de trilaterale samenwerking met Duitsland en Denemarken. Daartoe was een werkbezoek gepland naar Duitsland. Duitsland is momenteel voorzitter van het Trilaterale overleg in de Wadden Sea Board. Door corona kon het werkbezoek helaas niet doorgaan. Het werkbezoek is doorgeschoven naar mei 2022.

Ter voorbereiding op het werkbezoek van mei 2022 heeft het secretariaat van het OBW met hulp van het ministerie van LNV de relaties met de CWSS en het WSF geïntensiveerd. In september is in dit kader een kennismakingsbezoek afgelegd aan Wilhelmshaven. Hier zijn beide instellingen gevestigd. Toen is ook een bezoek gebracht aan het secretariaat van National Park Niedersächsisches Wattenmeer.

Het WSF heeft tijdens het werkbezoek gevraagd of het Omgevingsberaad een regionale adviesraad wil zijn voor het WSF. Dit heeft de directeur van het WSF vervolgens nader toegelicht in de Omgevingsberaad vergadering van december 2021.

Hoofdstuk 6 Adviezen 2021

In 2021 heeft het Omgevingsberaad 7 adviezen uitgebracht. In de tabel hieronder zijn deze op een rij gezet.

Uitgebrachte adviezen in 2021 ²			
1.	Advies drones in het Waddengebied	Voorzitter BOW	18 februari 2021
2.	Advies OBW over het Uitvoeringsprogramma 2021-2026, de aanpak impactanalyse en duurzame Kennishuishouding	Voorzitter BOW	14 juni 2021
3.	De kustbrief	Voorzitter BOW	14 juni 2021
4.	Adviezen BOW vergadering 24 juni	Voorzitter BOW	14 juni 2021
5.	Advies ontwerp Programma Noordzee	Voorzitter BOW	14 oktober 2021
6.	Advies Stroomkabels Waddengebied	Staatssecretaris Economische Zaken en Klimaat & voorzitter BOW	21 oktober 2021
7.	Advies uitvoeringsprogramma Waddengebied	Voorzitter BOW	2 december 2021

² Alle bovenstaande adviezen en brieven staan op de website van het Omgevingsberaad Waddengebied (www.waddenzee.nl/overheid/omgevingsberaad-waddengebied/adviezen).

Hoofstuk 7 Jaarrekening

In onderstaand tabel is de jaarrekening samengevat. Na deze tabel vindt een toelichting.

Jaarrekening Omgevingsberaad Waddengebied 2021 (in Euro's)		
Uitgaven	Gepland in werkplan	Werkelijke uitgaven
1. Salarissen en vergoedingen		
Secretaris + adj. secretaris	136.000,00	140.800,00
Bezoldiging incl. werkgeverslasten		
managementassistent		
Bezoldiging incl. werkgeverslasten	15.000,00	13.320,00
Totaal salarissen en vergoedingen	151.000,00	154.120,00
2. Huisvesting, kantoor, administratie		
Huisvesting en ICT	25.000,00	20.361,74
Administratieve dienstverlening werkgever	8.000	8.000,00
Totaal huisvesting en overige kosten	33.000,00	28.361,74
3. Advieskosten (1)		
Toogdag	33.000,00	31.953,31
Voorbereiding advies, informatie inwinning en consultatie	15.000,00	25.000,00
Vergaderkosten, werkbezoeken etc.	10.000,00	14.585,57
Totaal advieskosten	58.000,00	71.538,88
4. Tijdelijke projecten, BTW en onvoorzien (2)		
Projecten	11.500,00	16.500,00
BTW compensatie	15.000,00	20.234,83
Onvoorzien	2.000,00	0
Totaal	29.000,00	36.734,83
Totaal Uitgaven	271.075,00	290.755,45
Ontvangsten 2021 (3)		
Rijk	66.322,50	
Provincies	88.430,00	88.430,01
Gemeenten	44.215,00	44.215,00
Waterschappen	22.107,50	16.580,64
Inkomsten 2021	221.075	149.225,65
Resultaat 2021		- 141.529,80

Kas Omgevingsberaad 2021		
In kas 1-1-2021		154.268,24
Resultaat 2021		- 141.529,80
In kas 31-12-2021		12.738,44

Toelichting op de jaarrekening:

De jaarrekening van het Omgevingsberaad Waddengebied laat over 2021 een overbesteding zien van € 141.529,80. Dit bedrag is om diverse redenen enigszins vertekend:

- De bijdragen van het Rijk (€ 66.322,50) en van Waterschap Noorderzijlvest (€ 5.526,88) waren eind 2020 al in kas en staan daardoor niet als inkomstenbron (€ 71.849,38) op de rekening van 2021.

- Het project Toogdag Waddengebied is doorgeschoven van 2020 naar 2021. De middelen hiervoor had het Omgevingsberaad al in 2020 van het Rijk ontvangen en zaten al in kas. Ook deze middelen staan dus niet als inkomstenbron op de Jaarrekening van 2021.

Hieronder staat een toelichting op de diverse posten waarop overbesteding is:

(1)1. Advieskosten

De Toogdag Waddengebied

De Toogdag zou oorspronkelijk in 2020 plaats vinden. Door de maatregelen rond het Coronavirus is de dag doorgeschoven naar 2021. De hogere kosten voor de organisatie van deze dag hebben te maken met:

- Het doorschuiven van de dag.
- Het wisselen van de locatie (van Groningen naar Leeuwarden).
- De kosten voor het volledig digitaal organiseren van de dag.

Vorbereiding advies, informatie inwinning en consultatie

De werkzaamheden van het Omgevingsberaad Waddengebied zijn het afgelopen jaar op stoom gekomen. Het Omgevingsberaad heeft zich onder andere gebogen over het beleid voor drones in het Waddengebied, er zijn diverse adviezen uitgebracht over onder andere het Noordzeeprogramma, het Uitvoeringsprogramma voor het Waddengebied en het proces rond de VAWOZ. Hierdoor zijn er veel meer vergaderingen (11) gepland dan waar vooraf van was uitgegaan (4). De capaciteit van het secretariaat, welke in 2021 nog was gebaseerd op de ondersteuning zoals bij het RCW, was hiervoor niet toereikend. Om de werkzaamheden goed uit te voeren is extra (personeels-)capaciteit ingehuurd.

Vergaderkosten en werkbezoeken

De vergaderkosten waren het afgelopen jaar ook hoger dan vooraf was inschat. Dit had enerzijds te maken met het online vergaderen vanwege de Corona-maatregelen. De kosten van digitaal vergaderen zijn hoger dan vergaderingen in het Huis voor de Wadden. Om deze online vergaderingen goed te laten verlopen is een bedrijf ingehuurd om dit goed te faciliteren. Verder is in 2021 vaker vergaderd dan vooraf was ingeschat.

(2) 2. Tijdelijke projecten BTW en onvoorzien

Tijdelijke projecten

In het voorjaar van 2021 is de beknopte evaluatie uitgevoerd. De kosten voor de evaluatie zijn gedekt uit de post tijdelijke projecten. Deze post is daardoor hoger uitgevallen dan vooraf was ingeschat.

BTW

Door de extra activiteiten en de doorgeschoven projecten is ook de BTW in 2021 hoger uitgevallen dan vooraf was ingeschat.

(3) Inkomsten 2021

De bijdragen van het Rijk voor 2021 (€ 66.322,50) en van het Waterschap Noorderzijlvest voor 2021 (€ 5.526,88) zijn eind 2020 al naar de Provincie Fryslân overgemaakt. Deze bijdragen zaten hierdoor op 1 januari 2021 al in kas en zijn daarom niet als inkomstenbron in deze tabel opgenomen.

Bijlagen

Bijlage 1: Plaatsvervangers leden Omgevingsberaad Waddengebied

Plaatsvervangers leden Omgevingsberaad Waddengebied	
Naam	Functie
de heer A.A.M (Arno) Brok	voorzitter
de heer L. (Lenze) Hofstee	lid namens de natuur- en milieuorganisaties
de heer L. (Lenze) Hofstee	lid namens de natuur- en milieuorganisaties
de heer A. (Arjen) Bosch	lid namens de zeehavens
De heer L. (Lammert) Westerhuis	lid namens de landbouw
de heer J. (Jaap) Vegter	lid namens de visserijorganisaties
de heer E. (Eric) Neef	lid namens recreatie en toerisme
de heer P. (Piet) Hoekstra	lid namens de wetenschap
mevrouw. H (Hanneke) Brouwer	vertegenwoordiger namens het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)
de heer P. (Pieter) van Velzen	vertegenwoordiger namens het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV)
Mevrouw M. (Marieke) Ferwerda	vertegenwoordiger namens de Stuurgroep Waddenprovincies
De heer M. (Michiel) Uitdehaag	vertegenwoordiger namens het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden
de heer Th. (Theo) Meskers	vertegenwoordiger namens Vereniging van Waddenzeegemeenten
de heer B. (Bas) Tammes	vertegenwoordiger namens de betrokken waterschappen
Mevrouw M. (Marre) Walter	Vertegenwoordiger namens de Beheerautoriteit Waddenzee

Bijlage 2: deelnemende organisaties Vooroverleg Omgevingsberaad Waddengebied (VOO)

- Provincie Noord-Holland
- Provincie Groningen
- Provincie Fryslân
- Ministerie van I&W
- Ministerie van I&W, secretaris Bestuurlijk Overleg Waddengebied
- Ministerie van LNV
- Ministerie van LNV, Beleidsmedewerker Trilaterale Samenwerking Wadden
- Kustgemeenten
- Waddeneilandgemeenten
- Waterschappen
- Recreatie
- Waddenzeehavens
- Visserij
- Landbouw
- Coalitie Wadden Natuurlijk
- Waddenacademie
- Rijkswaterstaat
- Secretaris TBOW
- Beheerautoriteit Waddenzee
- Programma Rijke Waddenzee
- Waddenfonds